

Julie Ness
julienne85@gmail.com

Dato:
9.6.16
Deres ref.:
Vår ref.:

Samarbeid mellom stiftelsen Norsk Naturarv og Naturhistorisk museum

Vi viser til epost av 20. mai. Naturhistorisk museum i Oslo har samarbeidet med stiftelsen Norsk Naturarv i en årrekke. Samarbeidet har vesentlig vært rundt fagfeltet entomologi, det vil si insekter. Siden insektene utgjør en meget stor del av det biologiske mangfoldet, har det vært mer enn nok av oppgaver å ta fatt i. Mye av bevilgningene har også kommet fra Oslo kommune, og derfor er kommunen prioritert i arbeidet.

Insekter er viktige både som pollinatorer, men også innen andre økosystemtjenester. Flere tusen arter må antas fortsatt å være uoppdaget i Norge. Rundt halvparten av artene på den norske rødlista er insekter. Flere titalls tusen insekterfunn fra Oslo kommune er gjort tilgjengelig både via nett og publikasjoner i dette samarbeidet, og det er påvist flere hundre arter for første gang i Norge. De fleste av disse er stort sett oversette arter, men også nyinnvandrere er påvist. Fire arter er beskrevet som nye for vitenskapen, blant annet den lille parasittvepsen *Aphelinus elvestueni*, noe som bekrefter at man ikke behøver å dra til tropiske strøk for å oppdage ubeskrevne arter.

Naturhistorisk museum har som oppgave å undersøke det biologiske mangfoldet i Norge, samt dokumentere dette med samlinger. Insektsamlingene teller i dag rundt 2 000 000 dyr på nål og de eldste eksemplarene i våre samlinger går tilbake til 1790.

<http://www.nhm.uio.no/forskning/samlinger/zoologi/>

I vedlegget nedenfor redegjør vi i mer detalj for samarbeidet vi har hatt med Norsk Naturarv. Skulle det være behov for mer informasjon om saken, er det bare å ta kontakt.

Med hilsen

Fridtjof Mehlum
Forskningsjef

Lars Ove Hansen
Entomolog

Saksbehandler:
Lars Ove Hansen
22851706, l.o.hansen@nhm.uio.no

Seksjon for forskning og samlinger
Postadr.: Postboks 1172 Blindern, 0318 Oslo
Kontoradr.: Sars gate 1, 0562 Oslo

Telefon: 22851723
Telefaks:
postmottak@nhm.uio.no
<http://www.nhm.uio.no>
Org.nr.: 971 035 854

Vedlegg:

Innsamlinger

Følgende lokaliteter i Oslo kommune har blitt undersøkt og insekter og edderkoppdyr er blitt innsamlet. Forskjellige felletyper er benyttet.

- Ekebergskråningen [flere lokaliteter]
- Bygdøy [flere lokaliteter]
- Hovedøya [flere lokaliteter]
- Lindøya
- Bleikøya
- Nakholmen
- Kirkeby, Maridalen
- Dausjøen, Maridalen
- Urskogen Ljanselva, Nordstrand
- Blankvann, Nordmarka
- Svartor, Nordmarka
- Svartdalsparken [2015]
- Prinsdal skytebane, Nordstrand [2016]
- Gressholmen og Rambergøya [2016]

Vi har også bearbeidet eldre materiale som har ligget ubestemt i samlingene til Naturhistorisk museum, blant annet i forbindelse med innsamlingene ved Østensjøvannet 1994 – 1998. Dette som en del av samarbeidet med Norsk Naturarv.

Alt materiale som blir innsamlet blir ivaretatt på en profesjonell måte slik at materialet vil kunne deponeres og lagres i museets samlinger. Funnene legges fortløpende inn i databasen til de Naturhistoriske museene i Norge:

<http://www.musit.uio.no/musit/musitweb/html/dug.html>

Etterhvert som de blir korrekt bestemt går funnene automatisk over i Artsdatabankens kartsystem ARTSKART, og blir således tilgjengelige via nettet via følgende nettsted:

<http://artskart.artsdatabanken.no/>

Det ligger nå en meget stor mengde funn initiert fra samarbeidet med Norsk Naturarv. På nettstedet kan man søke opp lokaliteter og arter, samt ekstrahere funn via Excel-skjemaer. Dataene blir benyttet av offentlig administrasjon på alle nivåer, spesielt i byggeprosjekter og i planlegging av nye veier. Dataene benyttes også i forsknings-sammenheng som for eksempel i utarbeidelsen av de nasjonale rødlistene. Dataene bekrefter langt på vei status for Oslo kommune som en av Norges viktigste kommuner med hensyn på biologisk mangfold.

Samarbeid med Maridalens venner

Vi har hatt samarbeid med stiftelsen Maridalens Venner, både med innsamlinger i Maridalen, og med produksjonen av to årbøker. Årbøkene sendes ut til alle medlemmer av Maridalens venner, men er også tilgjengelige via nettet.

Årbok Maridalens Venner 2015: Pollinerende insekter i Maridalen. Forfatter: Lars Ove Hansen. 128 sider.

<http://maridalensvenner.no/getfile.php/2957476.611.ttpaufyuue/A%CC%8Arbok+2015+H.pdf>

Årbok Maridalens Venner 2010: Kartlegging av insekter i Maridalen. Forfatter er Lars Ove Hansen. 131 sider.

<http://dl.dropbox.com/u/22559197/%C3%85rbok%202010%20H.pdf>

Samarbeid med Artsdatabanken, Trondheim

Naturhistorisk museum har hatt tre større prosjekter innen entomologi som i hovedsak er finansiert av Artsdatabanken i Trondheim, men der også materiale fra samarbeidet med Norsk Naturarv og som er innsamlet i Oslo kommune har inngått. Samarbeidet ble argumentert for i søknadene, blant annet for å oppnå best mulige synergieffekter.

Opprydding i parasittvepsene – et nærmere blikk på familien Braconidae i Norge

Prosjektet fokuserer på en av de største familiene av parasittiske veps, familien Braconidae, hvor det sannsynligvis finnes mer enn 40 000 arter globalt, og sannsynligvis mer enn 1500 arter i Norge. Her vil materiale fra samarbeidet med Norsk Naturarv inngå. Varighet 2016 – 2018. Prosjektleder Geir Sjøli.

<http://www.artsdatabanken.no/Article/Article/134377>

Våre minste nebbmunner og deres parasittiske veps

Parasittvepser er en stor og artsrik gruppe, med mange svært små arter, som vi har dårlig kunnskap om i Norge. De legger eggene sine i andre insekter som mellus, bladlus, skjoldlus, furu- og granbarlus, og plantesugere. Larvene til parasittvepsene spiser opp verten innenifra og verten dør når larvene klekkes. Parasittvepser brukes derfor ofte til biologisk bekjempelse av skadeinsekter. I dette prosjektet ble det benyttet innsamlet materiale innsamlet i Oslo kommune fra samarbeidet med Norsk Naturarv. Varighet 2013 – 2015. Prosjektleder Geir Sjøli.

<http://www.artsdatabanken.no/Article/Article/133587>

Undersøkelser av utvalgte insektgrupper i Oslofjordområdet

Prosjektet undersøker dårlig kjente insektgrupper innenfor ordenene tovinger og veps. Kunnskapen om deres forekomst og levevis i Norge er gjennomgående svært lav sammenlignet med våre naboland. Prosjektet fokuserer på Oslofjordområdet (Svenskegrensen – Indre Oslofjord – Langesund), områder som er kjent for sitt store biomangfold. Varighet 2010 – 2010. Prosjektleder Geir Sjøli.

<http://www.artsdatabanken.no/Article/Article/133618>

Rapporter

Rapporter fra Naturhistorisk museums rapportserie i forbindelse med samarbeidet med Norsk Naturarv.

Hallvard Elven og Lars Ove Hansen. 2014. Registrering og overvåking av utvalgte insektarter i Oslo kommune V

<http://www.nhm.uio.no/forskning/publikasjoner/rapporter/nhm-rapport-40-registrering-og-overvaking-av-utvalgte-insektarter-i-oslo-kommune-v.pdf>

Anders Endrestøl, Lars Ove Hansen, Leif Aarvik, Kai Berggren og Arne Fjellberg. Registrering og overvåking av utvalgte insektarter i Oslo kommune IV

<http://www.nhm.uio.no/forskning/publikasjoner/rapporter/nhm-rapport-2-registrering-av-insektarter-i-oslo.pdf>

Her følger en oversikt over vitenskapelige artikler fra de siste 6 årene der opplysninger fra innsamlingene i Oslo kommune er publisert. Funnene er gitt med lokalitetsangivelser og nøyaktige koordinater og er alle tilgjengelige på nettet via angitte nettadresser:

Hansen, L.O. & Japoshvili, G. 2015. New records of Encyrtidae (Hymenoptera, Chalcidoidea) from Norway V. *Norwegian Journal of Entomology* 62, 104–109.

<http://www.entomologi.no/journals/nje/2015-1/pdf/nje-vol62-no1-104-109-hansen.pdf>

Japoshvili, G., Hansen, L.O. & Sørlibråten, O. 2015. New records of Aphelinidae (Hymenoptera, Chalcidoidea) from Norway, with additional information on host associations and description of a new species. *Norwegian Journal of Entomology* 62, 110–116.

<http://www.entomologi.no/journals/nje/2015-1/pdf/nje-vol62-no1-110-116-japoshvili.pdf>

Japoshvili, G. & Hansen, L.O. 2015. New records of Encyrtidae (Hymenoptera, Chalcidoidea) from Norway VI. *Norwegian Journal of Entomology* 62, 174–179.

<http://www.entomologi.no/journals/nje/2015-2/pdf/nje-vol62-no2-174-179-japoshvili.pdf>

Riedel, M. & Hansen, L.O. 2014. Braconidae (Hymenoptera) of Norway, Part II. *Norwegian Journal of Entomology* 61, 147–159.

<http://www.entomologi.no/journals/nje/2014-2/pdf/nje-vol61-no2-147-159-riedel-hansen.pdf>

Japoshvili, G. & Hansen, L.O. 2014. New records of Encyrtidae (Hymenoptera, Chalcidoidea) from Norway IV. *Norwegian Journal of Entomology* 61, 180–185.

<http://www.entomologi.no/journals/nje/2014-2/pdf/nje-vol61-no2-180-185-japoshvili-hansen.pdf>

Magnussen, T. & Hansen, L.O. 2014. *Panaphis juglandis* (Goeze, 1778) and *Chromaphis juglandicola* (Kaltenbach, 1843) (Hemiptera, Aphididae) in Norway – two aphid species associated with common walnut (*Juglans regia* L.). *Norwegian Journal of Entomology* 61, 186–189.

<http://www.entomologi.no/journals/nje/2014-2/pdf/nje-vol61-no2-186-189-magnussen-hansen.pdf>

Söli, G. & Rindal, E. 2014. The genus *Sylvicola* Harris, 1780 (Diptera, Anisopodidae) in Norway – with a key to the North European species. *Norwegian Journal of Entomology* 61, 190–200.

<http://www.entomologi.no/journals/nje/2014-2/pdf/nje-vol61-no2-190-200-soli-rindal.pdf>

Japoshvili, G. & Hansen, L.O. 2014. Revision of the genus *Aphelinus* Dalman (Hymenoptera: Chalcidoidea: Aphelinidae) in Norway with descriptions of 3 new species. *Turkish Journal of Zoology* 38, 552–558.

<https://www.duo.uio.no/bitstream/handle/10852/39724/2/zoo-38-5-4-1309-36.pdf>

Japoshvili, G., Hansen, L.O. & Guerrieri, E. 2014. The Norwegian species of *Copidosoma* Ratzeburg (Hymenoptera: Chalcidoidea: Encyrtidae). *Zootaxa* 3619 (2), 145–153

http://www.nhm.ac.uk/resources/research-curation/projects/chalcidoids/pdf_Y/JaposhHaGu2013.pdf

Falck, M. 2014. The Horse Flies (Diptera, Tabanidae) of Norway. *Norwegian Journal of Entomology* 61, 219–264.

<http://www.entomologi.no/journals/nje/2014-2/pdf/nje-vol61-no2-219-264-falck.pdf>

Japoshvili, G. & Hansen, L.O. 2013. New records of Encyrtidae (Hymenoptera, Chalcidoidea) from Norway II. *Norwegian Journal of Entomology* 60, 68–72.

<http://www.entomologi.no/journals/nje/2013-1/pdf/nje-vol60-no1-japoshvili.pdf>

Stigenberg, J. & Hansen, L.O. 2013. The tribe Meteorini (Hymenoptera, Braconidae, Euphorinae) in Norway, with additional information on host associations. *Norwegian Journal of Entomology* 60, 108–118.

<http://www.entomologi.no/journals/nje/2013-1/pdf/nje-vol60-no1-stigenberg.pdf>

Hansen, L.O. & Japoshvili, G. 2013. New records of Encyrtidae (Hymenoptera, Chalcidoidea) from Norway III. *Norwegian Journal of Entomology* 60, 196–200.

<http://www.entomologi.no/journals/nje/2013-2/pdf/nje-vol60-no2-hansen.pdf>

Hansen, L.O., Thuróczy, C.K. & Japoshvili, G. 2012. New records of Encyrtidae (Hymenoptera, Chalcidoidea) from Norway, with additional information on host associations. *Norwegian Journal of Entomology* 59, 72–77.

<http://www.entomologi.no/journals/nje/2012-1/pdf/nje-vol59-no1-p72-77-hansen-et-al.pdf>

Hansen, L.O. 2012. The ichneumonid wasp *Neorhacodes enslini* (Ruscha, 1922) (Hymenoptera, Ichneumonidae) in Norway. *Norwegian Journal Entomology* 59, 40–42.

<http://www.entomologi.no/journals/nje/2012-1/pdf/nje-vol59-no1-p40-42-hansen.pdf>

Gammelmo, Ø. & Sjøli, G. 2011. Notes on new and interesting Diptera from Norway. *Norwegian Journal of Entomology* 58, 189–195.

<http://www.entomologi.no/journals/nje/2011-2/pdf/nje-vol58-no2-gammelmo.pdf>

Hansen, L. O., Humala, A. & Reshchikov, A. V. 2010. Ichneumonidae (Hymenoptera) new for the fauna of Norway, Part 4. *Norwegian Journal of Entomology* 58, 177–186.

<http://www.entomologi.no/journals/nje/2010-2/pdf/nje-vol57-no2-hansen-humala-reschchikov.pdf>

Sjøli, G., Rindal, E. & Hansen, L. O. 2009. New records of fungus gnats for Norway (Diptera: Mycetophilidae). *Norwegian Journal of Entomology* 56, 69–73.

<http://www.entomologi.no/journals/nje/2009-2/pdf/NJE-vol56-nr2-Soli.pdf>